

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2015. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 7:
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2

I - ТЕСТ ПИТАЊА

- 1. У складу са правилима Оквира за састављање и презентацију финансијских извјештаја као приход се признаје:**
  - a) позитивна разлика између фер вриједности и књиговодствене
  - b) продаја залиха за готово**
  - c) продаја залиха на одгођено плаћање
  - d) негативна разлика између продајне и књиговодствене вриједности продате робе

- 2. Стална средства се класификују као имовина намјењена за продају:**
  - a) ако их је могуће користити и продати
  - b) ако их је могуће користити
  - c) ако се њихова књиговодствена вриједност може повратити превасходно продајом, а не даљим коришћењем**
  - d) ако им је књиговодствена вриједност нула

- 3. Гудвил се признаје као средство:**
  - a) ако је куповина била повољна у складу са МСФИ 3
  - b) ако је износ пренесене накнада, или њеног еквивалента, већа од нето износа препознатљиве стечене имовине и преузетих обавеза у складу са МСФИ 3**
  - c) ако је код стечене имовине и преузетих обавеза било значајних скривених губитака
  - d) ако је код стечене имовине и преузетих обавеза било значајних латентних резерви

- 4. Надокнадива вриједност је:**
  - a) фер вриједност умањена за трошкове продаје
  - b) фер вриједност
  - c) употребна вриједност
  - d) фер вриједност или употребна вриједност у зависности од тога која је већа**

- 5. Шта припада приливима од финансијских активности:**
  - a) исплата дивиденди и учешћа у добитку
  - b) наплата учешћа у добитку
  - c) расподјела добити у резерве
  - d) наплата дугорочног кредита**

- 6. Примјер рачуноводствене процјене је:**
- a) одређивање корисног вијека трајања опреме
  - b) одређивање методе амортизације опреме
  - c) одређивање методе за праћање утрошка залиха
  - d) одређивање нето продајне цијене залиха**
- 7. Корисни вијек средства је:**
- a) временски период који се средство већ користи
  - b) временски период који ће се средство још користити
  - c) временски период у току које се очекује да ће средство бити коришћено**
  - d) број произведених или сличних јединица који се произведе у току године
- 8. Пословни лизинг је:**
- a) споразум којим давалац лизинга преноси на корисника лизга право коришћења средстава за договорени временски период у замјену за плаћање или низ плаћања
  - b) споразум којим давалац лизинга преноси на корисника лизинга право коришћења средстава за договорени временски период у замјену за плаћање или низ плаћања након чијег истека право својине може пренијети
  - c) споразум којим давалац лизинга преноси на корисника лизга право коришћења средстава за договорени временски период у замјену за плаћање или низ плаћања након чијег истека право својине не преноси или не мора пренијети**
  - d) сваки лизинг различит од финансијског**
- 9. У складу са МРС 18, приходи се признају у висини:**
- a) потраживаних износа умањено за износе прикупљене у корист треће стране и одобрених попушта
  - b) примљених износа готовине
  - c) примљених или потраживаних износа
  - d) примљених или потраживаних износа умањено за износе прикупљене у корист треће стране и одобрених попушта**
- 10. Позитивне курсне разлике у вези потраживања од купаца се признају приликом:**
- a) сваке позитивне промјене девизног курса
  - b) наплате из иностранства по курсу већем од претходно признатог**
  - c) на дан састављања финансијских извјештаја ако је курс мањи од претходно признатог
  - d) сваке негативне промјене девизног курса
- 11. Према концепту историјског трошка, средства се евидентирају:**
- a) по њиховој процијењеној фер вриједности на датум биланса стања
  - b) по садашњој дисконтованој вриједности очекиваних нето готовинских прилива од дотичног средства
  - c) у износу плаћене готовине или готовинских еквивалената или по фер вриједности накнаде која је дата за њихово прибављање у моменту стицања**
  - d) по њиховој процијењеној фер вриједности на датум стицања

12. Компанија X је купила компанију Y за 50.000 KM. Компанија Y има сљедеће вриједности средстава и обавеза: стална средства 40.000 KM, залихе 5.000 KM, потраживања 7.000 KM, обавезе 7.000 KM. Компанија X је остварила goodwill у износу:
- a) 2.000 KM
  - b) 4.000 KM
  - c) 5.000 KM
13. Према МРС 12, расход за порез на добит обухвата:
- a) текући порез на добит
  - b) одложени порез на добит
  - c) текући и одложени порез на добит
  - d) разлику између текућег пореза и плаћених аконтација пореза на добит
14. Обавеза се класификује као текућа:
- a) ако се очекује се да ће бити измирена у току редовног пословног циклуса
  - b) ако је настала првенствено у процесу трговања
  - c) ако доспијева за измирење у оквиру периода од дванаест мјесеци након извјештајног датума
  - d) ако субјект нема безусловно право да одгоди измирење обавезе за најмање дванаест мјесеци након извјештајног датума
15. Према МРС 40, у улагања у некретнине се сврставају:
- a) некретнине које се изнајмљују у оквиру финансијског лизинга
  - b) некретнине које се изнајмљују у оквиру оперативног лизинга
  - c) некретнине које се користе у оквиру финансијског лизинга
  - d) некретнине које се набављају ради зараде од њихове продаје
16. Друштво "X" је исказало пословне приходе у износу од 225.000 KM. Пословни расходи (по природним врстама трошкова) износе 200.000 KM. Ако су почетне залихе готових производа биле 70.000 KM, а коначне залихе готових производа су 40.000 KM, друштво ће исказати сљедећи резултат од пословних активности:
- a) добит у износу од 55.000 KM
  - b) добит у износу од 25.000 KM
  - c) губитак у износу од 5.000 KM
  - d) губитак у износу од 15.000 KM
17. Трошкови конверзије залиха укључују:
- a) директни материјал, директни рад и опште трошкове производње
  - b) директни материјал и директни рад
  - c) директни рад и опште трошкове производње
  - d) опште трошкове производње и трошкове управе, продаје и администрације

- 18. Нето добитак друштва "XY" за текућу пословну годину износи 25.000 КМ, трошак амортизације износи 15.000 КМ. На крају извјештајног периода (у односу на почетак извјештајног периода) обавезе према добављачима за материјал повећане су за 10.000 КМ, потраживања од купаца смањена су за 5.000 КМ, а залихе готових производа повећане су за 8.000 КМ. Новчани ток од пословних активности износи:**
- a) 27.000 КМ
  - b) 33.000 КМ
  - c) 43.000 КМ
  - d) 47.000 КМ
- 19. Према МРС 16, ревалоризација се треба проводити:**
- a) најмање једном годишње, на датум годишњег извјештаја о финансијском положају
  - b) довољно често да би се обезбиједило да се књиговодствена вриједност средства на датум годишњег извјештаја о финансијском положају не разликује значајно од његове фер вриједности
  - c) најмање једном годишње за опрему, односно најмање сваке друге године за некретнине и постројења
  - d) увијек када се фер вриједност неког средства значајно разликује од његове књиговодствене вриједности
- 20. Сматра се да значајан утицај уобичајено постоји ако једно правно лице посједује, директно или индиректно:**
- a) најмање 10% или више гласачке моћи другог правног лица
  - b) најмање 20% или више гласачке моћи другог правног лица
  - c) најмање 20% али не преко 50% гласачке моћи другог правног лица
  - d) 50% или више гласачке моћи другог правног лица

ЗАДАЦИ

Задатак број 1

Правно лице се бави трговином на велико. У току обрачунског периода су се десиле следеће промјене:

1. Набављено је робе у вриједности од 23.400 КМ са ПДВ и добијена је фактура за превоз у износу од 1.000 КМ без ПДВ. Роба је задужена у продајном објекту у вриједности од 24.000 КМ
2. Набављено је робе у вриједности од 35.100 Км са ПДВ. Роба је задужена у вриједности од 40.000 КМ.
3. Купцу је издата фактура за продату робу у вриједности од 20.000 КМ и залихе су раздужене.
4. Од добављача из иностранства је набављено робе у вриједности од 11.700 ЕУР. Приликом увоза су обрачунате обавезе за уплату индиректних пореза у износу од 6.000 КМ, од чега се на царину односи 3.100 КМ а остатак на порез на промет по основу увоза. Роба је задужена у вриједности од 30.000 КМ.
5. Купцу је издата фактура за продату робу у вриједности од 40.000 КМ и залихе су раздужене.
6. Редовним пописом је утврђен мањак у велепродаји у износ од 5.000 КМ по велепродајној вриједности.

На основу претходних промјена, под претпотсавком да је општа стопа ПДВ 17% и да су испуњени сви формални услови за остварење права на одбитак улазног ПДВ, дати одговоре на следећа питања:

1. Колико износи остварени нето финансијски резултат ако стопа пореза на добит износи 10% и ако није било других прихода и расхода?
2. Колико износи обавеза за плаћање ПДВ или порески кредит у цијелом периоду?
3. Колико износи реализована РУЦ?
4. Колико износи вриједност залиха која ће бити исказана у билансу стања и како је тај износ израчунат?

РЈЕШЕЊЕ

Евидентирање приомјена је могуће извршити на Т рачунима као што је приказано овде или на неки други систематичан и прегледан начин, како би се могли утврдити тражени подаци:

(евидентирање и обрачун података који нису посебно исказани у промјенама 10 бодова)

Средства

Роба у велепродајном објекту		Укалкулисана РУЦ					
1)	24.000,00	3)	17.094,02	3)	3.477,22	1)	3.000,00
2)	40.000,00	5)	34.188,03	5)	6.018,92	2)	10.000,00
4)	<u>30.000,00</u>	6)	<u>5.000,00</u>	6)	<u>880,27</u>	4)	<u>4.016,79</u>
	94.000,00		56.282,05		10.376,41		17.016,79

Улазни ПДВ		Потраживања од купаца	
1)	3.570,00	3)	20.000,00
2)	5.100,00	5)	<u>40.000,00</u>

4)	<u>2.900,00</u> 11.570,00	60.000,00
----	------------------------------	-----------

Обавезе

Добављачи у земљи	
1)	24.570,00
2)	<u>35.100,00</u>
	59.670,00

Излазни ПДВ	
3)	2.905,98
5)	5.811,97
6)	<u>700,35</u>
	9.418,30

Добављачи у иностранству	
4)	<u>22.883,21</u>
	22.883,21

Обавезе за царине и друге даџбине	
4)	<u>3.100,00</u>
	3.100,00

Обавезе за ПДВ приликом увоза	
4)	<u>2.900,00</u>
	2.900,00

Расходи

Набавна вриједност продате робе	
3)	13.621,80
5)	<u>28.169,11</u>
	41.790,91

Мањкови робе	
6)	<u>4.119,73</u>
	4.119,73

ПДВ на мањкове	
6)	<u>700,35</u>
	700,35

Приходи

Приходи од продаје робе	
3)	17.094,02
5)	<u>34.188,03</u>
	51.282,05

Обрачун реализоване разлике у цијени:

Обрачун се може извршити по формули

$$\text{износ реализоване РУЦ} = \frac{\text{салдо РУЦ} + \text{потражни промет прихода}}{\text{салдо залиха по ВПВ}}$$

$$\text{Продаја под рб. 3) износ реализоване РУЦ} = \frac{13.000,00 + 17.094,02}{64.000,00} = 3.472,22$$

$$\text{Продаја под рб. 5) износ реализоване РУЦ} = \frac{13.539,57 + 34.188,03}{76.905,98} = 6.018,92$$

$$\text{Мањак под рб. б) износ РУЦ} = \frac{7.520,65 * 5.000,00}{42.717,95} = 880,27$$

Обрачун ПДВ на мањак робе:

ПДВ се обрачунава на набавну вриједност залиха и износи $4.119,73 * 17\% = 700,35$

Обрачун разлике у цијени у вези продаје и мањка је било могуће израчунати и након књижења свих промјена при чему би дошло до одступања од горе приказаних износа, а што би била последица примјене периодичног система праћења залиха који је такође прихватљив као рјешење овог задатка.

(обрачун финансијског резултата 5 бодова)

Приходи:

Приходи од продаје	51.282,05
Укупно приходи:	51.282,05

Расходи:

Набавна вриједност продате робе	41.790,91
Мањкови робе	4.119,73
ПДВ на мањкове робе	700,35
Укупно расходи:	46.610,99
Бруто добитак	4.671,06
Порез на добит 10%	467,11
Нето добитак	4.203,95

(утврђивање обавезе или потраживања по основу ПДВ 5 бодова)

Излазни ПДВ	9.418,30
Улазни ПДВ	11.570,00
Потраживање по основу већег улазног ПДВ од излазног	2.151,70

(износ реализоване РУЦ 5 бодова)

Дуговни промет укалкулисане РУЦ	10.376,41
РУЦ која се односи на мањак	880,27
Износ реализоване РУЦ	9.496,14

Износ реализоване РУЦ је могуће израчунати и као разлику између остварених приход од продаје и набавне вриједности продате робе или примјеном формуле за израчунавање реализоване РУЦ на начин који је наведен у дијелу о обрачуну реализоване РУЦ.

(износ залиха у билансу стања 5 бодова)

Залихе робе се у складу са МРС 2 – Залихе исказују у висини набавне вриједности или нето продајне вриједности. У тексту задатка нема назнака да су залихе обезврјеђене па се билансирање врши по набавној вриједности која се добије тако што се вриједност по продајним цијенама исказан на рачуну Роба у veleпродајном објекту умањи за износ укалкулисан разлике у цијени са одговарајућег рачуна:

Роба у veleпродајном објекту	37.717,95
Укалкулисана РУЦ	6.640,38
Набавна вриједност робе која се исказује у извјештајима	31.077,57

Залихе ће бити сиказане у вриједности од 31.077,57 КМ.

Задатак број 2

Набавна вриједност камиона је 128.000 КМ и исти је стављен у употребу у XII мјесецу 20x0. године. Очекивани вијек његове корисне употребе је 5 година, а процијењени остатак вриједности 8.000 КМ.

Очекује се да ће се камион у току сљедећих 5 година ефективно користити како слиједи:

Година	Очекивани број пређених километара
20x1.	80.000 километара
20x2.	100.000 километара
20x3.	100.000 километара
20x4.	80.000 километара
20x5.	40.000 километара

Од Вас се тражи сљедеће:

- Да израчунајте трошак амортизације камиона за свих пет година његова кориштења, примјеном:
  - пропорционалне (линеарне) методе
  - дегресивне методе – методе опадајућег салда, користећи стопу од 40%
  - функционалне методе
- Да наведите у којим околностима је дегресивна метода амортизације – метода опадајућег салда – примјеренија од пропорционалне методе.

Рјешење:

1. ИЗРАЧУН ТРОШКА АМОРТИЗАЦИЈЕ

а) Пропорционална метода (5 бодова)

Уз примјену пропорционалне методе, амортизација камиона ће износити:

Износ који се амортизира = 128.000 – 8.000 (остатак вриједности) = **120.000 КМ**

Стопа амортизације = $100/5 = 20\%$

Годишња амортиз. = $(128.000 - 8.000) \times 20\% = 120.000 \times 20\% = 24.000 \text{ КМ}$

Укупни трошак амортизације за свих 5 год. = $24.000 \times 5 \text{ година} = 120.000 \text{ КМ}$

Остатак вриједности = 8.000 КМ

б) Дегресивна метода (10 бодова)

У случају примјене дегресивне методе, уз задану стопу од 40%, амортизација по годинама би износила:

Година	Израчун амортизације	Износ (КМ)
20x1.	$128.000 \times 40\%$	51.200,00
20x2.	$(128.000 - 51.200) \times 40\% = 76.800 \times 40\%$	30.720,00
20x3.	$(76.800 - 30.720) \times 40\% = 46.080 \times 40\%$	18.432,00
20x4.	$(46.080 - 18.432) \times 40\% = 27.648 \times 40\%$	11.059,20
20x5.	$27.648 - 11.059,20 - 8.000$ (остатак вриједности)	8.588,80
	Укупно:	120.000,00

ц) Функционална метода

(10 бодова)

Примјеном функционалне методе, амортизација би била следећа:

Укупан број километара = 400.000 км

$$\text{Амортиз. по километру} = \frac{128.000 - 8.000}{400.000} = \frac{120.000}{400.000} = 0,30 \text{ КМ}$$

Година	Број километара	Израчун амортизације	Износ (КМ)
20x1.	80.000	80.000 x 030 КМ	24.000
20x2.	100.000	100.000 x 030 КМ	30.000
20x3.	100.000	100.000 x 030 КМ	30.000
20x4.	80.000	80.000 x 030 КМ	24.000
20x5.	40.000	40.000 x 030 КМ	12.000
Укупно:			120.000

2. ОДГОВОР: (5 бодова)

Дегресивну методу амортизације – методу опадајућег салда је примјереније користити него пропорционалну методу у случајевима када се сматра да економске користи од средства опадају током времена његове употребе.

У таквим случајевима, дегресивном методом се већи дио вриједности - амортизацијског износа средства распоређује на трошкове у ранијим годинама кориштења средства, а у каснијим годинама мањи (опадајући) дио вриједности – амортизацијског износа, што је више у складу са очекиваним економским користима од тог средства (у односу на пропорционалну амортизацију, којом би амортизацијски износ био равномјерно распоређен на све године).